

Rom 7, 15

15: For det jeg gjør, forstår jeg ikke. For det jeg vil, det gjør jeg ikke. Men det jeg hater, det gjør jeg.

Med eksempler fra sin egen erfaring belyser Paulus nå det han nettopp har sagt om sin natur; at han er "solgt som trell under synden".

For det jeg gjør, forstår jeg ikke. Hva dette betyr, forstår vi spesielt av det han tilføyer: "For det jeg vil, det gjør jeg ikke" osv. Meningen er nemlig at jeg handler ikke klart bevisst. "Jeg formørkes (i forstanden), jeg rives med (i fristelsens virvel), og er ikke klar over at jeg blir bedratt" (Krysostomus). Disse tekstordene er andre ganger oversatt slik: "Jeg godkjenner ikke det jeg gjør, jeg gir det ikke min støtte". Men selv om dette også dekkes av tekstordet, og i sak er riktig, så er det likevel ikke en helt riktig oversettelse. For det betyr egentlig: "Jeg kjenner ikke, jeg vet ikke, hva jeg gjør". Derfor er meningen helt sikkert denne: Jeg synder ikke klart bevisst, eller som noe jeg egentlig vil. Jeg blir rett og slett en gåte for meg selv. En fremmed, de onde begjærenes makt, bortfører meg mot min vitende og vilje, som for øyeblikket er totalt tåkelagt. Jeg bortføres til å gjøre det jeg avskyr.

Det er jo et kjennetegn for alle Guds barn, som nå har Den Hellige Ånd i hjertet, at de ikke vil synde. De er ikke innstilt på å gjøre noe som strider mot sin Gud. Men de overraskes av fordervet som bor i dem, og dets blinde drifter. Derfor angreer de også synden, og fatter ikke hvordan de kunne finne på å gjøre slikt. Det er dette som ligger i tekstens ord: "det jeg gjør, forstår jeg ikke".

For det jeg vil, det gjør jeg ikke. Men det jeg hater, det gjør jeg. Dette er alle Guds barns dypeste hjertesukk: "Det jeg vil, det gjør jeg ikke". Ved Guds nåde har jeg fått en ny og hellig lyst til Guds lov, men kan likevel aldri oppfylle den -! Ja, det går så ille at jeg til og med "gjør det jeg hater". Det stiger uendelig mye klage, angst, gråt og sukk opp fra alle Guds barns hjerter og bønnekroker, over denne sørgelige tilstanden. Det er altså to forhold i dette komplekset: Først: at jeg ikke gjør det gode som jeg vil*. Og for det andre: at jeg til og med gjør det onde som jeg hater. Det var ikke noe jeg heller ville, enn å være fylt av Guds kjærlighet, at jeg elsket Gud så jeg hadde all min glede og fryd bare i ham. Men titt kjenner jeg meg isteden så kald overfor Gud, og dratt mot små jordiske ting, så jeg blir redd.

Ordet "vil" betegner her ikke dette avmektige, svake bifall til det gode, som kan finnes hos den naturlige fornuften og samvittigheten. Nei, Paulus mener her det nye menneskets hellige, alvorlige lyst til det gode. For det første ser vi "hate", avsky, settes opp som motsetning. Og for det andre forklares denne viljen i v. 22 med å "fryde seg i Guds lov etter det indre menneske". Det er altså Guds Ånds verk, en hellig og alvorlig vilje. Det er altså en helt annen mening med verset vi har foran oss, enn hedningens kjente uttalelse: "Jag inser och gillar det goda, men följer det onda". For med det gav han jo bare uttrykk for at fornuften innså grov sanselighet. Det hadde ingen ting å gjøre med Åndens strid mot kjødet. Se mer om dette under v. 14.

Jeg ville virkelig gjerne være alvorlig i anger, bønn og helliggjørelse. Ville ha et ydmykt, sønderknust hjerte som så på synden likeså avskyelig som den virkelig er i Guds øyne. Jeg ville gjerne ha en ekte, dyptgående erkjennelse av hvor mye det har kostet min Frelser å kjøpe meg fri fra syndens og lovens forbannelse. Men jeg er og gjør ikke det jeg vil. Jeg kjenner tvert imot ofte helt motsatte ting i hjertet. Det var ikke noe jeg heller ville, enn at jeg kunne frykte og elske Gud og sette all min lit bare

til ham. Ikke noe jeg heller ville enn at jeg aldri fryktet for annet enn å skulle synde mot ham. At jeg tok alt, både søtt og bittert, som sendt av ham. Og at jeg kunne hvile i at ikke noe kan hende meg uten at han har sendt det.

Men titt er jeg så selvsikker, så hard og lettsindig at jeg ikke tenker på Gud i det hele tatt. Kjenner hverken frykt eller tiltro overfor ham, men ser bare på meg selv og på andre mennesker. Det var ikke noe jeg heller ville, enn at jeg alltid kunne prise og bekjenne Kristus, være varm i bønner og tørste etter Guds ord. Men titt er jeg derimot treg og feig i bekjennelsen. Ofte kall og uoppmerksom i bønner og Ordet. Det var heller ikke noe jeg ønsket mer enn alltid å ha en varm og virksom kjærlighet til alle mennesker. At der jeg er satt, som far, mor, barn, arbeidsgiver eller ansatt, fikk være det jeg skulle, trofast og pliktoppfyllende. Og at jeg alltid måtte være snill, saktmodig og ydmyk overfor alle mennesker, fri for onde begjær osv. Men jeg må titt kjenne på det motsatte av alt dette; jeg gjør ikke det jeg blir satt til, kjenner på hissighet og irritasjon overfor medmennesker. Kjenner overmot og stolthet, urene lyster og begjær.

Det var ikke noe jeg heller ville enn å elske min neste, så jeg uten den minste misunnelse eller misnøye, alltid kunne forsøke å gjøre alt til det beste for ham. Men ofte må jeg kjenne på det motsatte; likegladhet med hvordan det går ham. Ja, til og med misunnelse når jeg ser han opplever lykke og ære. Jeg ville så gjerne alltid være våken og sterk i kampen mot det onde. Spesielt at jeg hadde en mye sterkere og alvorlig vilje til alt godt. Men her kjenner jeg på alle områder at det skorter. Jeg kjenner at jeg er vinglete og svak. Kort sagt: "Det gode som jeg vil, det gjør jeg ikke".

Men Paulus sier til og med at "det jeg hater, det gjør jeg". Min sykdom er ikke bare at jeg lider av unnlattelsessynder eller mangelsykdomer, når det gjelder å gjøre det gode. Nei, jeg gjør til og med det onde som jeg hater. Men dette må da være for sterkt til at det skal være apostelen selv som har sagt det i sin gjenfødte tilstand? Ja, det synes vi kanskje alle sammen. La oss da se hva Skriften selv sier. Tidligere har vi allerede latt oss overbevise om at apostelens ord må tas nøyaktig som de lyder. Det vil si at han taler om seg selv. Nå vil vi også minne hverandre om noen få eksempler fra apostelens eget liv og noen andre hellige.

Spørsmålet er altså om Paulus kunne komme til å "gjøre det han hatet". Feighet og motløshet i sin aposteltjeneste har f. eks. sikkert vært noe han hatet av et oppriktig hjerte. Han ville sikkert aller helst ha en så stor og sterk tillit til Gud at han aldri kunne frykte for noe menneske. Likevel bekjenner han selv at da han var i Korint, der han ble dratt fram for domstolen, var det "i svakhet, i frykt og i stor beven", så Gud måtte åpenbare seg for ham, og styrke ham med disse ordene: "Vær ikke redd, men tal og ti ikke, for jeg er med deg, og ingen skal angripe deg eller skade deg" (1Kor 2: 3, Apg 18: 9, 10). På linje med andre synder hatet sikkert Paulus også egne storhetstanker. Likevel bekjenner han i 2Kor 12 at han kjente på denne forferdelige synden i hjertet, etter at han hadde hatt den store opplevelsen som omtales der. Det gjorde at Gud måtte gi ham "en torn i kjødet, en Satans engel til å slå ham, så han ikke skulle bli hovmodig". Hvis en apostel kjenner på hovmod, må det vel være noe av dette han skildrer med at han "gjør* det han hater".

[* Vi må holde klart for oss at ordet "gjøre" her ikke bare sikter på utvortes gjerninger, men også på hjertets synder. De som ennå ikke har opplevd lovens åndelige krav, tenker bare på utvortes gjerninger. Men i dette kapitlet har Paulus vitnet om hvordan han hadde lært at selve begjæret også er synd. Og ordet "gjøre" her, betyr langt fra det samme som når Johannes sier: "Den som gjør synd" (1Joh 3: 8, 9), som er bevisst, som synder selvvalgt. For Paulus sier jo her: "Det jeg hater, det gjør jeg".]

Apostelen Peter hadde sin Herres vitnesbyrd om at han var lært av Gud (Mat 16: 17), at han hadde den rette tro (Luk 22: 32), var "badet" og "ren over det hele" (Joh 13: 10). Og han elsket sin Herre så

sterkt at han i sin nidkjærhet for ham var den eneste som trakk sverdet mot en bevæpnet flokk soldater. Selvfølgelig hatet han også feighet og løgn, og kunne ikke tenke seg å fornekte sin Herre. Men det var denne Peter som gikk ut og "gråt bittert" da han hadde falt akkurat i disse syndene. Da hadde han "gjort det han hatet". Den samme Peter hatet ganske sikkert også hykleri. Men Paulus forteller i Gal 2 at i Antiokia hyklet Peter, så Paulus måtte irettesette ham i alles nærvær. Dette skjedde altså med Peter lenge etter den velkjente pinsedagen, da han var blitt fylt av Den Hellige Ånd. I sannhet hadde Peter nå gjort det han hatet.

Og la oss se på Job. Gud sier selv om ham at "det er ingen på jorden som han, en uklanderlig og rettskaffen mann, som frykter Gud og holder seg fra det onde" (Job 1: 8). I Esek 14: 14 stiller Gud selv Job ved siden av to av de mest kjente hellige Guds menn. Og likevel, da påkjenningene ble for store, gjorde han det han hatet. Opprørt forbannet han den dagen han ble født, og anklaget Gud. Men legg merke til hvordan han senere angret dette, og sier: "Jeg har talt om det jeg ikke forstod ... derfor kaller jeg alt tilbake og angrer i støv og aske". Den gudfryktige Job hadde altså gjort det han hatet. Og David, en "mann etter Guds hjerte", hatet alt som stred mot Guds hellighet. Det kjenner vi alle til. Vi kjenner også til hvilke forferdelige synder han falt i. Så finner vi da også salme etter salme hvor han klager over sine synder, og frykter for Guds vrede. Han gjorde sannelig det han hatet.

Men selv om du ikke faller i de samme store syndene som Job og David, så har du sikkert mange synder i tanker og ord, som du angrer. Hvor finnes det mennesket som er fullkomment, "som ikke snubler i ord" (Jak 3: 2), som ikke, liksom Moses, noen gang "taler tankeløst med sine lepper" (Sal 106: 33) i utålmodighet, i sinne, eller i ubetenksomhet, og som han så senere angret? Straks han ser Guds herlighet, roper den hellige profeten Jesaja: "Vé meg! Jeg er fortapt, for jeg er en mann med urene lepper". (Jes 6: 5).

Slik er de virkelig hellige, her i livet. Og vi har nå bare tatt fram de største og herligste blant dem. De som var så fylt av Ånden at alt det de talte og skrev i Herrens navn var Guds eget ord. Det stadfester Paulus med disse ordene: "Dere tok imot det, ikke som menneskers ord, men som det i sannhet er: Guds ord". Selvsagt skulle den samme Ånden også herske i hele deres liv og vandring. Og likevel var heller ikke de feilfrie i sine gjerninger. Hvem våger da et eneste øyeblikk å slippe slike tanker til; - at han skulle være mer fullkommen og hellig enn disse største Guds vitner på jord? Etter det vi har sett av Skriftens vitnesbyrd må en slik sjel være i en forferdelig villfarelse, hvis han tror han er så hellig at han ikke "gjør det han hater".

Riktignok skjer det vel at et Guds barn også kan inntas av slike villfarelser i den første tiden etter han er blitt frelst, med store åndelige opplevelser og sterke følelser (1Joh 2: 13-14). Da kjenner de ikke alltid så mye til syndens makt, og den nyfødte troen skjermes for de sterkeste angrepene. Men uansett om det er et Guds barn som inntas av slike forførelser, eller det er ugjenfødte, så er det alltid farlig. Og det er umulig at en slik holdning i lengden kan leve sammen med en oppriktig og våken ånd. Hvis en kristen ikke kjenner at han gjør det han hater, så kommer det bare av at han sover og har glemt hvordan han burde være og gjøre. Har Herrens Ånd virkelig fått gjort lovens åndelige krav hellige og alvorlige for sjelen din, så alt det som rører seg i deg fanges av flomlyset -? Har du virkelig opplevd dette, og samtidig vet du aldri om at du gjør det du hater? Vi kan jo knapt be Fader vår, eller lese ett eneste kapittel i Den Hellige Skrift, uten at kjødet vårt forstyrrer vår ånd med alle slags angrep. Jeg hater at tankene mine farer hit og dit, jeg hater min likegyldighet og egenkjærlighet, jeg hater hissighet og misunnelse. Men dermed er jeg ikke fri fra disse onde tilstandene.

Så er det virkelig alle helliges tyngende erfaring, at "det jeg hater, det gjør jeg". Hver eneste kristen bærer sannheten om disse ordene i sitt eget bryst, og gjennom hele sitt liv. Og jo mer Guds barn får vokse, får mer lys og helliggjørelse, jo mer vemmes han over seg selv, som av naturen er "kjødelig",

"solgt under synden". Alltid hindres han i løpet av dette fordervet som omgir ham. Nei, det å oppleve at synden bor i oss er langt fra uforenlig med å være et gjenfødt menneske. Tvert imot må vi som gjenfødte mennesker bare oppleve den sterkere, jo mer vi blir helliggjort. Jo mer følsomme vi er, desto dypere kjenner vi smerten. Og jo mer helliggjort vi blir, desto mer plagsom blir synden for oss.

Menneskene ser sin egen synd bare i samme grad som de ser hvor hellig Gud og hans lov er -!

Alle som kjenner hvor hellig loven er, hvor gudgitt og nødvendig den er, og som så inderlig ønsker å følge den, forstår svært godt Paulus' sukk over synden. Det har sin grunn i den utvikling hans helliggjørelse har, hans hat til synden og hans opplevelse av Guds hellighet. Den kampen han skildrer her, mellom kjødet og Ånden, var hans største lidelser. Derfor er det han bryter ut i klage her, - en klage som ingen hørte fra ham under alle de harde forfølgelsene han ble utsatt for. Han sier: "Å, jeg elendige menneske! Hvem skal fri meg ut fra dette dødens legeme?" (sv: vem skall frälsa mig från denna dödens kropp). Teksten understøtter slett ikke de selvsikre og lettsindige menneskene, som bærer sine synder svært så lett. Heller ikke de som gjerne vil bli i synden, bare de kan unngå fordømmelsen og tro at denne teksten lover dem en slik løsning. Nei, en gjenfødt og helliggjort sjel hater synden aller mest når han får den største visshet om at han er benådet. Da får han virkelig kjærlighet til Guds lov og "hater" det onde. Men Paulus fortsetter: